

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Кафедра теорії спорту та фізичної культури

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

”ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ АДАПТИВНОГО СПОРТУ ”

Галузь знань: 01 Освіта

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність: 017 Фізична культура і спорт

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення: факультет підвищення кваліфікації,
перепідготовки, післядипломної та заочної освіти

(назва інституту, факультету, відділення)

рівень вищої освіти бакалавр (скорочений термін навчання)

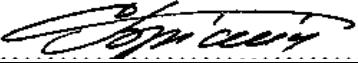
ЛЬВІВ – 2018

Робоча програма з дисципліни «**Загальна теорія адаптивного спорту**» для студентів, що навчаються за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Розробник програм: **лектор** - д.фіз.вих., професор **Передерій А.В.**

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії спорту та фізичної культури від 28.08.18 р. протокол № 1

Завідувач кафедри Теорії спорту та фізичної культури

_____

(підпис)

(Бріскін Ю.А.)
(прізвище та ініціали)

Робоча програма затверджена на засіданні Ради факультету ПК ПП ПЗО

Голова _____
(підпис)

(_____)
(прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік

© _____, 20__ рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 1,5	01 Освіта Галузь знань	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): <u>017 Фізична культура і спорт</u> <small>(шифр і назва)</small>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		II-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ <small>(назва)</small>		Семестр	
Загальна кількість годин – 45		III- IV -й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	Рівень вищої освіти: бакалавр	Лекції	
		год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		год.	6 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		год.	31 год.
Індивідуальні завдання: год.			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання –

для заочної форми навчання – 14/31

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Загальна теорія адаптивного спорту” є вивчення історії розвитку паралімпійського руху, дефлімпійського руху та руху Спеціальних Олімпіад, їх ідеалів, принципів, місця в системі явищ сучасного суспільного життя, основ теорії і методики підготовки осіб з інвалідністю до змагань.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Загальна теорія адаптивного спорту” є формування професійного світогляду студентів, основ знань і навичок з питань історії, організації і управління адаптивного спорту, сучасної системи підготовки спортсменів з інвалідністю до змагальної діяльності.

Згідно з вимогами студенти повинні:

знати: організацію і побудову паралімпійського руху, особливості спортивної роботи з особами з інвалідністю різних нозологій (осіб з вадами слуху, осіб з вадами зору, осіб з відхиленнями розумового розвитку, з пошкодженнями опорно-рухового апарату та ін.), організацію і проведення змагань для осіб різних нозологій, правила проведення змагань серед осіб з інвалідністю тощо.

вміти: застосовувати у практичній діяльності одержані знання, використовувати сучасні засоби і методи спортивного тренування в підготовці осіб з інвалідністю до участі в змагальній діяльності як на національному, так і на міжнародному рівні.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Адаптивний спорт в системі міжнародного олімпійського руху.

Лекція 1-2.

Тема 1. Місце адаптивного спорту в міжнародній Олімпійській системі.

1. Загальна характеристика Олімпійського руху.
2. Типологічна класифікація Олімпійського руху.
3. Генеза адаптивного спорту.
4. Керівні організації адаптивного спорту в Україні та в світі.
5. Аналіз участі спортсменів України в Паралімпійських іграх.

Змістовий модуль 3. Спортивна підготовка осіб з інвалідністю, які мають пошкодження опорно-рухового апарату

Лекція 3.

Тема 3. Спортивна підготовка осіб з інвалідністю, які мають пошкодження опорно-рухового апарату

1. Загальна характеристика нозології.
2. Класифікації спортсменів з пошкодженням опорно-рухового апарату.
  - 2.1. Класифікація спортсменів з пошкодженням хребта і спинного мозку.
  - 2.2. Класифікація спортсменів з наслідками церебрального паралічу.
  - 2.3. Класифікація спортсменів з ампутаціями.
  - 2.4. Класифікація спортсменів з „іншими пошкодженнями опорно-рухового апарату”.

3. Корекційно-реабілітаційна підготовка спортсменів з пошкодженнями опорно-рухового апарату.

3.1. Завдання корекційно-реабілітаційної підготовки спортсменів з пошкодженнями опорно-рухового апарату.

3.2. Визначення рівня фізичної підготовленості осіб з пошкодженнями опорно-рухового апарату.

3.3. Базові види спорту для спортсменів з пошкодженнями опорно-рухового апарату.

3.4. Форми організації тренувань на етапі корекційно-реабілітаційної підготовки .

4. Специфічні засоби спортивної підготовки осіб з пошкодженнями опорно-рухового апарату.

Змістовий модуль 4. Спортивна підготовка осіб з відхиленнями розумового розвитку

Лекція 4.

Тема 4. Спортивна підготовка осіб з відхиленнями розумового розвитку

1. Класифікація осіб з відхиленнями розумового розвитку (“КІ”).
2. Традиції і сучасний стан спортивної роботи з особами з відхиленнями розумового розвитку.
3. Завдання занять спортом з особами з відхиленнями розумового розвитку.
4. Філософія Спеціальних Олімпіад.
5. Характеристика видів спорту, які використовуються у заняттях з особами з відхиленнями розумового розвитку.
6. Організація і проведення змагань з особами з відхиленнями розумового розвитку.
7. Структура та зміст спортивного тренування осіб з відхиленнями розумового розвитку.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем	п	лаб	с.р.		л	сем	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Адаптивний спорт в системі міжнародного олімпійського руху												
Тема 1. Місце адаптивного спорту в міжнародній Олімпійській системі							10	4	-	-	-	6
Разом за змістовим модулем 1							10	4	-	-	-	6
Змістовий модуль 2. Адаптивний спорт як вид соціальної практики												
Тема 2. Адаптивний спорт як соціальне явище							7	-	-	-	-	7
Тема 3. Особливості спортивної роботи з особами з							8	-	2	-	-	6

інвалідністю												
Разом за змістовим модулем 2						15	-	2	-	-	-	13
Змістовий модуль 3. Спортивна підготовка осіб з інвалідністю, які мають пошкодження опорно-рухового апарату												
Тема 4. Спортивна підготовка осіб з інвалідністю, які мають пошкодження опорно-рухового апарату						10	2	2	-	-	-	6
Разом за змістовим модулем 3						10	2	2	-	-	-	6
Змістовий модуль 4. Спортивна підготовка осіб з відхиленнями розумового розвитку												
Тема 5. Спортивна підготовка осіб з відхиленнями розумового розвитку						10	2	2	-	-	-	6
Разом за змістовим модулем 4						10	2	2	-	-	-	6
Усього годин						45	8	6	-	-	-	31

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Особливості спортивної роботи з особами з інвалідністю		2
2	Спортивна підготовка осіб з інвалідністю, які мають пошкодження опорно-рухового апарату		2
3	Спортивна підготовка осіб з відхиленнями розумового розвитку		2
	Разом:		6

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1.	Тема 1. Місце адаптивного спорту в міжнародній Олімпійській системі.		6

	Конспекти самопідготовки до занять. Аналітична робота (за вибором): “Україна в адаптивному спорті” або “Характеристика видів спорту для осіб з інвалідністю”		
2.	Тема 2. Адаптивний спорт як соціальне явище. Конспекти самопідготовки до занять		7
	Тема 3. Особливості спортивної роботи з особами з інвалідністю. Конспекти самопідготовки до занять.		6
3.	Тема 4. Спортивна підготовка осіб з інвалідністю, які мають пошкодження опорно-рухового апарату. Конспекти самопідготовки до занять. Творча робота “Програма тренувань для осіб з пошкодженнями опорно-рухового апарату”		6
4.	Тема 5. Спортивна підготовка осіб з відхиленнями розумового розвитку Конспекти самопідготовки до занять Творча робота “Програма тренувань для спортсменів з відхиленнями розумового розвитку”.		6
	Разом :		31

9. Індивідуальні завдання

1. Конспекти самопідготовки.
2. Аналітична робота (за вибором): “Україна в адаптивному спорті” або “Характеристика видів спорту для осіб з інвалідністю”
3. Творча робота (за вибором): “Програма тренувань для осіб з пошкодженнями опорно-рухового апарату” або “Програма тренувань для спортсменів з відхиленнями розумового розвитку”.

10. Методи навчання

1. Самостійна робота студентів:
  - підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, тощо);
  - самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни;
  - підготовка і виконання завдань, передбачених програмою практичної підготовки;
  - підготовка до заліку .
2. Словесні методи: лекція, обговорення, бесіда.
3. Наочні методи: демонстрація слайдів, фільмів.

11. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять в усній та письмовій формах.

1. Перевірка конспектів самопідготовки.
2. Опитування на семінарах.

3. Написання аналітичної письмової роботи.
4. Написання творчої письмової роботи.

Підсумковий контроль – залік.

**Залікові вимоги з дисципліни
«Загальна теорія адаптивного спорту»**

1. Загальна характеристика Олімпійський руху.
2. Типологічна класифікація Олімпійського руху.
3. Характерні ознаки змагань Олімпійського руху.
4. Ігри осіб з інвалідністю в Олімпійському русі.
5. Генеза Паралімпійського руху.
6. Програма Паралімпійських ігор.
7. Генеза Дефлімпійського руху.
8. Програма Дефлімпійських ігор.
9. Генеза руху Спеціальних Олімпіад.
10. Діяльність Людвіга Гуттманна як фундатора Паралімпійського руху.
11. Діяльність Юніс Кеннеді Шрайвер як фундатора руху Спеціальних Олімпіад.
12. Керівні організації адаптивного спорту в Україні.
13. Міжнародні керівні організації адаптивного спорту.
14. Аналіз участі спортсменів України в Паралімпійських літніх іграх.
15. Аналіз участі спортсменів України в Паралімпійських зимових іграх.
16. Етико-деонтологічні аспекти спортивно-оздоровчої роботи з особами з інвалідністю.
17. Переваги спорту в роботі з особами з інвалідністю.
18. Проблема вибору особами з інвалідністю виду спорту.
19. Вимоги до тренера, який працює з особами з інвалідністю.
20. Класифікація спортсменів для участі в змаганнях в адаптивному спорті.
21. Сучасна класифікація спортсменів-учасників Паралімпійських ігор.
22. Фактори, що зумовлюють виникнення та розвиток адаптивного спорту.
23. Адаптивний спорт як соціальне явище.
24. Концепція, мета та завдання адаптивного спорту.
25. Загальні принципи адаптивного спорту.
26. Методичні принципи адаптивного спорту.
27. Специфічно-спортивні принципи адаптивного спорту.
28. Загальні соціальні функції адаптивного спорту.
29. Специфічні соціальні функції адаптивного спорту.
30. Специфічність вимог до організації спортивних змагань для осіб з інвалідністю.
31. Використання мануально-м'язового тестування (ММТ) в класифікації осіб з ПОРА.
32. Загальна характеристика нозології пошкодженнями опорно-рухового апарату..
33. Загальні завдання занять спортом з особами з пошкодженнями опорно-рухового апарату.
34. Спеціальні завдання занять спортом з особами з пошкодженнями опорно-рухового апарату.

- 35.Корекційні завдання занять спортом з особами з пошкодженнями опорно-рухового апарату.
- 36.Визначення рівня фізичної підготовленості осіб з пошкодженнями опорно-рухового апарату..
- 37.Табори активної реабілітації.
- 38.Корекційно-реабілітаційна програма спортсменів з пошкодженнями опорно-рухового апарату..
- 39.Базові види спорту, що використовуються у заняттях з особами з пошкодженнями опорно-рухового апарату.
- 40.Атлетична гімнастика як базовий вид спорту для осіб з пошкодженнями опорно-рухового апарату, її характеристика.
- 41.Плавання як базовий вид спорту для осіб з пошкодженнями опорно-рухового апарату, його характеристика.
- 42.Проблеми класифікації в сучасному адаптивному спорті.
- 43.Класифікація спортсменів з ураженням хребта і спинного мозку.
- 44.Класифікація спортсменів з церебральним паралічем.
- 45.Класифікація спортсменів з ампутаціями.
- 46.Класифікація спортсменів з іншими пошкодженнями опорно-рухового апарату.
- 47.Специфічні засоби та методи спортивного тренування осіб з пошкодженнями опорно-рухового апарату..
- 48.Діяльність організації “Спеціальні Олімпіади України”
- 49.Завдання занять спортом з особами з відхиленнями розумового розвитку.
- 50.Визначення права участі в “Спеціальних Олімпіадах”.
- 51.Організація і проведення змагань за програмами Спеціальних Олімпіад.
- 52.Класифікація осіб з відхиленнями розумового розвитку.
- 53.Вікові групи учасників змагань за програмами “Спеціальних Олімпіад”.
- 54.«Правило 15%» – основа формування дивізіонів в змаганнях “Спеціальних Олімпіад”.
- 55.Види змагань за програмою “Спеціальних Олімпіад”.
- 56.Принципи дивізіонування в змаганнях за програмою “Спеціальних Олімпіад”.
- 57.Характеристика тренувальних програм “Спеціальних Олімпіад”.
- 58.Структура та зміст спортивного тренування з особами з відхиленнями розумового розвитку.
- 59.Методичні положення проведення тренувальних занять для осіб з відхиленням розумового розвитку.
- 60.Філософія “Спеціальних Олімпіад”.
- 61.Визнані види спорту в програмах Спеціальних Олімпіад.
- 62.Офіційні види спорту в програмах Спеціальних Олімпіад.
- 63.Національно-популярні види спорту в програмах Спеціальних Олімпіад.
- 64.Заборонені види спорту в програмах “Спеціальних Олімпіад”.

**12. Розподіл балів, які отримують студенти
Для заліку**

Виконання	Завдання	К-сть балів, мах	Загальна к-сть балів	
			Обов'язково	мах
Обов'язково	Творча письмова робота (презентація) за темою: “Програма тренувань для осіб з пошкодженнями опорно-рухового апарату” або “Програма тренувань для спортсменів з відхиленнями розумового розвитку”.	30	61	100
Опціонально	Пасивне навчання (присутність на лекціях)	20		
	Активне навчання (відповіді, участь у дискусії)	70		
	Конспекти самопідготовки	20		
	Аналітична письмова робота (за вибором): Тема 1.(за вибором): “Україна в адаптивному спорті” . Тема 2. або “Характеристика видів спорту для осіб з інвалідністю” .	20		
Обов'язково	Залік	100		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
61-67	E		
35-60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Теми та короткий зміст семінарських та практичних занять

Змістовий модуль 1. Адаптивний спорт в системі міжнародного олімпійського руху

Теми та алгоритм виконання самостійних робіт.

Аналітична робота (за вибором):

1. “Україна в адаптивному спорті”

Проаналізувати участь спортсменів України в змаганнях адаптивного спорту (Паралімпійські ігри, Дефлімпійські ігри, Ігри Спеціальних Олімпіад).

2. “Характеристика видів спорту для осіб з інвалідністю” .

Ознайомитися з особливостями проведення змагань з різних видів спорту літньої та зимової програми Паралімпійських ігор. Скласти конспект „Характеристика виду(ів) спорту для осіб з інвалідністю”.

Змістовий модуль 2. Адаптивний спорт як вид соціальної практики

Адаптивний спорт як соціальне явище (самопідготовка)

Фактори, що зумовлюють виникнення та розвиток адаптивного спорту. Концепція адаптивного спорту в системі міжнародного олімпійського руху. Мета та завдання адаптивного спорту. Основні принципи адаптивного спорту. Соціальні функції адаптивного спорту.

1. Особливості спортивної роботи з особами з інвалідністю

Етико-деонтологічні аспекти спортивно-оздоровчої роботи з особами з інвалідністю. Специфічність вимог до організації спортивних змагань для осіб з інвалідністю. Класифікація осіб з інвалідністю в залежності від ураження.

Змістовий модуль 3. Спортивна підготовка осіб, які мають пошкодження опорно-рухового апарату

2. Спортивна підготовка осіб, які мають пошкодження опорно-рухового апарату.

Загальна характеристика нозології. Класифікації спортсменів з пошкодженням опорно-рухового апарату. Класифікація спортсменів з пошкодженням хребта і спинного мозку. Класифікація спортсменів з наслідками церебрального паралічу. Класифікація спортсменів з ампутаціями. Класифікація спортсменів з „іншими пошкодженнями опорно-рухового апарату”. Корекційно-реабілітаційна підготовка спортсменів з пошкодженнями опорно-рухового апарату. Завдання корекційно-реабілітаційної підготовки спортсменів з пошкодженнями опорно-рухового апарату. Визначення рівня фізичної підготовленості осіб з пошкодженнями опорно-рухового апарату. Базові види спорту для спортсменів з пошкодженнями опорно-рухового апарату. Форми організації тренувань на етапі корекційно-реабілітаційної підготовки. Основні засоби спортивної підготовки осіб з пошкодженнями опорно-рухового апарату.

Змістовий модуль 4. Спортивна підготовка осіб з відхиленнями розумового розвитку

3. Спортивна підготовка осіб з відхиленнями розумового розвитку

Класифікація осіб з відхиленнями розумового розвитку (“КІ”). Традиції і сучасний стан спортивної роботи з особами з відхиленнями розумового розвитку. Завдання занять спортом з особами з відхиленнями розумового розвитку. Філософія Спеціальних Олімпіад. Організація і проведення змагань з особами з відхиленнями розумового розвитку. Структура та зміст спортивного тренування осіб з відхиленнями розумового розвитку. Характеристика видів спорту, які використовуються у заняттях з особами з відхиленнями розумового розвитку.

Теми та алгоритм виконання самостійних робіт.

Творча письмова робота (презентація) (за вибором):

1. Програма тренувань для осіб з пошкодженнями опорно-рухового апарату.

Завдання “Скласти програму тренувань для осіб з пошкодженнями опорно-рухового апарату”.

Визначити:

1. Вік і стать спортсмена.
2. Характер рухових порушень:

загальна характеристика рухових можливостей (для спортсменів з пошкодженням хребта та спинного мозку вказати рівень локалізації пошкодження хребта, результати ММТ та клас за класифікацією ISMGF; для спортсменів з церебральним паралічем вказати характер рухових розладів та клас згідно із класифікацією CP-ISRA; для спортсменів з ампутаціями вказати характер ампутації та клас згідно із класифікацією ISOD).

3. Спортивна спеціалізація.
4. Спортивний стаж.
5. Періодичність, тривалість та місце проведення тренувальних занять.
6. Характеристика періоду, що планується.
7. Завдання на період підготовки, що планується.

8. План підготовки (визначити зміст тренувальних занять, обсяг та інтенсивність навантаження, співвідношення окремих розділів роботи). Форма плану довільна.

9. Теоретико-методичне обґрунтування обраних засобів, методів та дозування навантаження в підготовці спортсмена.

2. Програма тренувань для спортсменів з відхиленнями розумового розвитку.

Завдання “Скласти програму тренувань для спортсменів з відхиленнями розумового розвитку”.

Визначити:

1. Вік і стать спортсмена. Вказати вікову групу.
2. Характер інтелектуальних порушень. Вказати ступінь розумової відсталості (КІ)
3. Спортивна спеціалізація.
4. Спортивний стаж.
5. Періодичність, тривалість та місце проведення тренувальних занять.
6. Характеристика періоду, що планується.
7. Завдання на період підготовки, що планується.

8. План підготовки (визначити зміст тренувальних занять, обсяг та інтенсивність навантаження, співвідношення окремих розділів роботи). Форма плану довільна.
9. Теоретико-методичне обґрунтування обраних засобів, методів та дозування навантаження в підготовці спортсмена.

Рекомендована література

Основна:

1. Бріскін Ю. А. Спорт інвалідів : [підруч. для студ. ВНЗ фіз. виховання і спорту] / Ю. А. Бріскін. – Київ : Олімпійська література, 2006. – 263 с. – ISBN 966-7133-79-6.
2. Бріскін Ю. А. Адаптивний спорт. Спеціальні Олімпіади : навч. посіб. – Львів : Ахіл, 2003. – 128 с.
3. Бріскін Ю. А. Організаційні основи Паралімпійського спорту : навч. посіб. – Львів : Кобзар, 2004. – 180 с., іл.
4. Бріскін Ю. А. Вступ до теорії спорту інвалідів : навч. посіб. / Ю. А. Бріскін, А. В. Передерій. – Львів : Априорі, 2008. – 70 с.
5. Передерій А. В. Спеціальні Олімпіади в сучасному світі : монографія / А. В. Передерій. – Львів : ЛДУФК, 2013. – 296 с.

Допоміжна:

1. Бріскін Ю. А. Класифікаційні стратегії Паралімпійського спорту / Бріскін Ю. А., Передерій А. В. //Оздоровча і спортивна робота з неповносправними / за заг. ред. Бріскіна Ю., Линця М., Боляха Е., Мігасевича Ю. – Львів : Видавець Тарас Сорока. – 2004. – С. 22–29.
2. Григоренко В. Г. Дифференциально-интегральный подход в организации педагогической системы коррекции двигательной сферы инвалидов с нарушениями функций спинного мезга / В. Г. Григоренко // Физическая культура и спорт инвалидов : тез. докл. I Всесоюз. науч. конф. – Одесса, 1989.
3. Передерій А. Общая характеристика классификаций в спорте инвалидов / Алина Передерий, Ольга Борисова, Юрий Брискин // Наука в олимпийском спорте. – 2006. – № 1. – С. 50–54.
4. Передерій А. В. Теоретико-методичні підходи до періодизації багаторічної підготовки спортсменів у адаптивному спорті / Передерій А. В., Розторгуй М. С. // Спортивний вісник Придніпров'я. –2016. – № 1. – С. 91–95.
5. Розторгуй М. Підготовка спортсменів з інвалідністю на етапі спортивно-реабілітаційної підготовки в силових видах спорту / Марія Розторгуй, Аліна Передерій // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. – 2018. – № 1(41). – С. 61–66.
6. Соболевский В. Этико-деонтологические аспекты физкультурно-оздоровительной работы среди инвалидов / В. Соболевский // Теория и практика физической культуры. – 1990. – № 1. – С. 48–50.
7. Organizational basics implementation of the programs of Special Olympics / Yevgenij Prystupa, Alina Perderiy, Yuriy Briskin, Maryan Pityn // Harvard Journal of Fundamental and Applied Studies. – 2015, – N 1(7), Vol. 8. – P. 266–272.

8. Roztorhui M. The training system of athletes with disabilities in strength sports / Mariia Roztorhui, Alina Perederiy, Yuriy Briskin, Olexandr Tovstonoh // Sportlogia. – Banja Luka, 2018. – Т. 14, N 1. – Р. 98–106.

Інформаційні ресурси інтернет:

1. Мультимедійне забезпечення лекційного курсу.
2. Відеоматеріали змагань осіб з інвалідністю різних нозологій.
3. Official website of the Paralympic Movement [Electronic resource]. – Access mode: www.paralympic.org
4. Національний комітет спорту інвалідів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.paralympic.org.ua
5. Special Olympics [Electronic resource]. – Access mode: www.specialolympics.org
6. Deaflympics [Electronic resource]. – Access mode: www.deaflympics.org